

30.3.2022

Freyr Battery Finland Oy
c/o Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy
PB 233
00131 Helsingfors

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE OM MILJÖKONSEKVENSPROGRAMMET FÖR EN BATTERICELLSFABRIK I VASA

Freyr Battery Finland Oy har 27.1.2022 skickat ett program för miljökonsekvensbedömning (MKB-program) enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten, som är kontaktmyndighet i projektet.

UPPGIFTER OM PROJEKTET OCH FÖRFARANDET VID MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING

Projektets namn

Battericellsfabrik, Vasa

Den projektansvarige

Freyr Battery Finland Oy, kontaktperson Axel Thorsdal.

Ramboll Finland Ab har varit konsult för uppgörande av bedömningsprogrammet, med Antti Lepola och Elina Leppäkoski som kontaktpersoner.

Beskrivning av projektet

Syftet med projektet är att grunda en ny battericellsfabrik på Långskogens storindstriområde i Vasa. Fabriken kommer att producera litiumjonbattericeller. Produktionen kan genomföras med olika processmetoder antingen med konventionell metod eller med 24M-metoden. Den konventionella produktionsprocessen består av följande huvudsteg: slurry blandning, beläggning, torkning, kalandrering, slitsning, lindning eller stapling, montering, påfyllning av elektrolyt, formatering, testning och gradering. Den möjliga 24M-batteriproduktionsprocessen består av blandning av aktivt material, gjutning, stapling och svetsning, formatering, testning och gradering. Katodmaterialet kan vara litiumjärnfosfat (LFP) eller litiumnickelmangankobolt (NMC). Båda processerna använder kemikalier som råmaterial, av vilka en del har klassificerats som farliga.

I fabriken första skede planeras en produktionsenhet med en årlig produktionskapacitet på cirka 10 GWh. I det följande skedet utökas produktionskapaciteten med ytterligare en produktionsenhet på 10 GWh så att den årliga produktionskapaciteten är sammanlagt cirka 20 GWh. I detta MKB-förfarande bedöms en produktionskapacitet på 20 GWh. Enligt planerna ska fabriken byggas i Långskogens område på tomten som ligger på den östra sidan av Vasa flygplats, cirka 8 kilometer från Vasa centrum.

Tomten är cirka 142 hektar. Den planerade investeringen behöver en areal på cirka 90 hektar.

Alternativ i granskningen

I förfarandet vid miljökonsekvensbedömning granskas följande alternativ:

Alternativ ALT0: projektet genomförs inte.

Alternativ ALT1: projektet förverkligas i Långskogen i Vasa, produktion 20 GWh.

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (MKB)

Syftet med MKB-förfarandet är att främja identifiering, bedömning och iakttagande av projektets betydande miljökonsekvenser i planeringen och beslutsfattandet samt att samtidigt öka medborgarnas tillgång till information och möjligheter att delta. I MKB-förfarandet fattas inga beslut om projektet, utan målet är att producera mångsidig information till grund för beslutsfattandet.

MKB-förfarandet är uppdelat i två skeden. I det första skedet gör den projektansvarige upp ett bedömningsprogram, vars syfte är bland annat att framföra uppgifter om gjorda och planerade utredningar, metoder som tillämpas i bedömningen samt projektets tidtabell. Kontaktmyndigheten ger ett utlåtande om programmet, i vilket beaktas utlåtanden och åsikter som har lämnats in i samband med hörandet om programmet.

På basis av bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens utlåtande om det utarbetar den projektansvarige en miljökonsekvensbeskrivning, i vilken ges information om projektet och projekialternativen samt en enhetlig bedömning av deras miljökonsekvenser. MKB-förfarandet avslutas i och med den motiverade slutsatsen som kontaktmyndigheten ger om bedömningsbeskrivningen. Bedömningsbeskrivningen och den motiverade slutsatsen bifogas till eventuella tillståndsansökningar.

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas i projekt, som sannolikt har betydande miljökonsekvenser. Projekt som behandlas i ett bedömningsförfarande har räknats upp i projektförteckningen i bilaga 1 till MKB-lagen (252/2017). För det aktuella projektet har NTM-centralen i Södra Österbotten 19.1.2022 fattat ett beslut enligt 13 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017), enligt vilket ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning tillämpas i projektet.

DELTAGANDE OCH SAMMANDRAG AV UTLÅTANDEN OCH ÅSIKTER OM BEDÖMNINGS-PROGRAMMET

Information och hörande

Meddelande om miljökonsekvensprogrammet och kungörelsen publicerades i dagstidningarna Ilkka-Pohjalainen och Vasabladet. Kungörelsen om bedömningsprogrammet har varit framlagd till påseende 4.2- 4.3.2022 på NTM-centralen i Södra Österbottens webbplats <http://www.ely-keskus.fi/sv/kuulutus> och på miljöförvaltningens webbplats i miljo.fi (www.miljo.fi/freyrbattericellsfabrikMKB). Vasa stad och Korsholms kommun har publicerat ett meddelande om kungörelsen på sina webbsidor. Bedömningsprogrammet och kungörelsen har varit framlagda till påseende på Vasa

stads medborgarinfo och på Korsholms ämbetshus och på webbplatsen <http://www.miljo.fi/freyrbattericellsfabrikMKB>.

Om bedömningsprogrammet ordnades ett elektroniskt evenemang för allmänheten 16.2.2022. Utlåtanden om bedömningsprogrammet begärdes av följande: Finavia Abp, Fintraffic Flygtrafiktjänst Ab, Trafik- och kommunikationsverket Traficom, Naturresurscentret, Väst kustens miljöenhet/miljöskydd och miljöhälsa, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, Forststyrelsen/Kustens Naturtjänster, Natur och miljö r.f./Sydbottens Natur och Miljö r.f., Korsholms kommun, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Österbotten, Österbottens förbund, Österbottens museum, Österbottens räddningsverk, Finlands naturskyddsförbunds Österbottens distrikt r.f., Finlands skogscentral, Vasa stad och stadens miljövårdsmyndighet, NTM-centralen i Egentliga Finland/Fiskeritjänster och Trafikledsverket.

Dessutom begärdes expertkommentarer av NTM-centralen i Södra Österbottens enheter för områdesanvändning och vattentjänster, naturskyddsenheten, enheten för vattenresurser och miljöskyddsenheten samt av ansvarsområdet för trafik och infrastruktur och NTM-centralen i Södra Savolax vattentjänster.

Sammandrag av utlåtanden och åsikter

Sammanlagt 5 utlåtanden, 8 expertkommentarer och 2 åsikter har lämnats in till kontaktkommissionen. Utlåtandena, åsikterna och expertkommentarerna finns i sin helhet i bilaga 1. Trafik- och kommunikationsverket Traficom, Naturresursinstitutet, Österbottens förbund och Vasa stads miljöskyddsmyndighet har meddelat att de inte har något att yttra om bedömningsprogrammet.

Finavia Abp påpekar att konsekvenserna för flygtrafiken och eventuella begränsningar på grund av flygtrafiken måste beaktas i bedömningen. Under drift och byggande bör bestämmelserna som har utfärdats för flygsäkerheten i ändringen av detaljplanen för Långskogen beaktas och om solenergiproduktion planeras i området bör konsekvenserna av detta för flygtrafikens säkerhet granskas. Närheten till flygplatsen bör beaktas i bedömningen av konsekvenserna på grund av luftutsläpp, vibrationer samt olycks- och störningssituationer.

Väst kustens miljöenhet konstaterar att konsekvenserna för vattendraget bör beaktas i användningen av ytvatten och man bör beakta eventuella perioder av torka som klimatförändringen orsakar. Konsekvenserna av dagvatten bör också utredas. I byggskedet bör risken för att det ska förekomma sura sulfatjordar i jordmassorna undersökas och massorna bör behandlas i enlighet med myndigheternas anvisningar. Konsekvenserna av belysningen bör också bedömas. Konsekvenserna av utsläppen i luften bör modelleras. Beredskapen för exceptionella situationer bör utredas och även släckningsvattnet beaktas. Riskbedömning i olycksituationer är viktigt.

Korsholms kommun påpekar att såväl i kartmaterialet som i konsekvensbedömningen bör man koncentrera sig mera på Granholmsbacken, Toby och Helsingby som ligger alldeles bredvid. Konsekvenserna för trafikmängderna bör behandlas grundligt. Logistikerna bör bedömas på basis av befintliga transportleder och -materiel och dessutom trafikledsprojekten som är under planering bör bedömas. Även vattenfrågorna och vattnets tillräcklighet är viktiga. I källuppgifterna bör badstranden i Toby beaktas.

Lokala energilösningar borde beaktas i bedömningen. Allteftersom MKB-processen framskrider anser kommunen att alla centrala dokument och informationen till allmänheten borde finnas tillgänglig både på svenska och finska.

Österbottens museum konstaterar att projektområdet är förlagt i enlighet med den gällande detaljplanen. Museet har inte observerat brister i programmet som gäller det egna verksamhetsområdet.

Österbottens räddningsverk anser att viktiga frågor om säkerhet som bör beaktas i planeringen har identifierats i bedömningsprogrammet. I den fortsatta planeringen bör olycksriskerna i produktionsverksamheten, trafiken och byggnaderna utredas noggrant. Om verksamheten är så omfattande att den fordrar en säkerhetsutredning, bör räddningsverket göra upp en extern räddningsplan för ändamålet. Förpliktelsen som gäller arrangemang för släckningsvatten och hantering av släckningsavloppsvatten har identifierats. Räddningsmyndigheten betonar behovet av den nya Vasa hamnväg i hanteringen av olycksrisker.

NTM-centralen i Egentliga Finlands fiskeritjänster konstaterar att om processvattnet tas från ytvattnet i ett vattendrag, måste vattenuttagets konsekvenser för det aktuella vattendraget, vattendragets fiskbestånd och yngelproduktionsområden bedömas.

Trafikledsverket anser att projektets trafikkonsekvenser bör bedömas ända till huvudtrafiklederna och hamnen, men i synnerhet också trafikkonsekvenserna i Vasa centrum bör utredas. I bedömningen måste konsekvenserna för trafikledsanvändningen, trafiksmidigheten och -säkerheten samt trafikledshållningen granskas. I bedömningen måste också övriga verksamheter som har planerats i Långskogens industriområde beaktas. Om avsikten är att kemikalier ska transporteras även på järnvägen, måste konsekvenserna för järnvägstransporterna utredas. I MKB-beskrivningen bör noggrannare uppgifter om transporterna av farliga ämnen framföras och behovet av att inrätta en bangård för farliga kemikalier utredas. I beskrivningsskedet redogörs för områdets dagvattenarrangemang och dimensioneringen i vattenhanteringsplanen bör grunda sig på en översvämning som återkommer 1/100 år.

NTM-centralen i Södra Österbottens enhet för områdesanvändning och vattentjänster konstaterar att det inte finns klassificerade grundvattenområden i projektområdet eller dess omedelbara närhet. Byggåtgärderna kan medföra förändringar i grundvattentillståndet. I bedömningen beaktas markens föroreningsgrad, sura sulfatjordar, avledande av dagvatten och insamling av släckningsvatten.

NTM-centralen i Södra Österbottens naturskyddsenhet påpekar att när det gäller detaljplanen har dock inte nämnts flygekorrens habitat som ligger utanför projektområdet i öster bredvid järnvägen. När det gäller flygekorrens habitat i närheten av projektområdet, och enligt detalj- och delgeneralplanen, är det skäl att granska projektets eventuella konsekvenser för artens habitat och individer.

NTM-centralen i Södra Österbottens enhet för vattenresurser konstaterar att behovet av vatten är stort och konsekvenserna av vattenanskaffningen för vattendraget där vattenuttaget sker bör bedömas. När dagvattenbehandlingen planeras är det viktigt att beakta konsekvenserna av störtregn och översvämningar i synnerhet för det nationella området med betydande översvämningssrisk (Laihela-Toby-Runsor). Eventu-

ella dikningsbolag som finns i området bör beaktas i hanteringen av dag- och dräneringsvattnen. De största riskerna är förknippade med eventuella olyckor. I projektområdet förekommer eventuellt sura sulfatjordar som har konsekvenser för vattendragen när de dräneras. Därför är det nödvändigt att noggrannare undersöka förekomsten av potentiellt sura sulfatjordar i området och bedöma deras kapacitet att producera syra samt deras vattendragskonsekvenser. I bedömningen bör klimatförändringens konsekvenser för projektet beaktas såsom även projektets konsekvenser för klimatet. Särskilt när det gäller vattenhanteringen är det viktigt att bedöma konsekvenserna av klimatförändringen (större nederbörd och mera störtregn). I och med klimatförändringen blir det vanligare med torka, vilket kan intensifiera vattentäktens konsekvenser för vattenkällan.

NTM-centralen i Södra Österbottens miljöskyddsenhet anser att alternativen att behandla och återvinna processvattnen i anläggningens processer bör granskas i MKB-beskrivningsskedet. Halterna i och belastningen av vattnet som leds ut i avloppet bör bedömas. I beskrivningsskedet bör tekniken som finns tillgänglig för att minska luftutsläppen utredas såsom även hur effektivt tekniken renar utsläppen samt mängden direkta utsläpp i luften och diffusutsläpp. Spridning av utsläppen bör modelleras. Lukt-spridningen och dess intensitet bör utredas. Jordmassor som uppstår i byggande bör beaktas i bedömningen.

NTM-centralen i Södra Österbottens ansvarsområde för trafik och infrastruktur konstaterar att utbygganden av industriområdet är sammankopplad med ett stort antal nödvändiga vägprojekt, som förbättrar trafikens tillstånd i området om de genomförs. I bedömningen bör även beaktas en situation att de nya trafikledsprojekten inte verkställs. I MKB-beskrivningen måste man bedöma hur trafikmängderna förändras på grund av projektet och faktorer som inverkar på uppkomsten av förändringar. Konsekvenserna måste bedömas i förhållande till de nuvarande trafikmängderna på vägarna och vägarnas tolerans att ta emot mera trafik. Av bedömningen måste det framgå hur transporterna med tunga fordon till och från projektområdet sannolikt riktar sig. Även pendeltrafikens rutter till projektområdet bör bedömas. Vid bedömning av trafikkonsekvenserna bör alla olika trafikformer och konsekvenserna för områdets invånare beaktas samt även beskrivas de åtgärder, med vilka man försöker minimera de skadliga konsekvenserna av trafiken, så att även trafiken under byggtiden omfattas. I MKB-beskrivningen bör man även ta ställning till klimatkonsekvenserna som trafiken orsakar under drift- och byggtiden. När det gäller transport av farliga ämnen ska lagen om transport av farliga ämnen (719/1994) beaktas och i bedömningsbeskrivningen bör även presenteras konsekvenserna av farliga ämnestransporter.

NTM-centralen i Södra Savolax vattentjänster påpekar att de skadliga ämnena och näringsämnena i dagvattnen bör beaktas i bedömningen. När behandlingen av dagvattnen planeras och konsekvenserna bedöms är det viktigt att beakta effekterna av störtregn och störningssituationer vid fabriken. Eventuella dikningsbolag som finns i området bör beaktas i hanteringen av dag- och dräneringsvattnen. Vid planering av fabrikens vatten- och avloppslösningar måste man komma ihåg att enligt 10 § i lagen om vattentjänster får vattentjänstverket vägra att till sin vattenledning eller sitt avlopp ansluta en fastighet som på grund av sin vattenförbrukning eller beskaffenheten eller mängden av det avloppsvatten som skall ledas in i avloppet skulle försvåra verkets

verksamhet. Planeringen av vattentjänsterna fordrar överenskommelse med Vasa Vatten.

I åsikterna som har lämnats in om bedömningsprogrammet fästs uppmärksamhet på bland annat risken för storolyckor och trafikarrangemangen. Förfarandet anses inte överensstämma med internationella avtal och det borde även ha funnits fler alternativ i granskningen. I fråga om trafiken förutsätts att projektlogistiken under byggtiden sköts på trafiklederna som går förbi bostadsområdena såsom Vasa förbindelseväg och att trafik genom bostadsområdena inte bör tillåtas. Logistiken under fabriken drifftid får inte heller belasta trafiklederna som går genom bostadsområdena. När batterifabriken är i drift får den inte orsaka några som helst säkerhetsrisker eller säkerhetshot för bosättningen.

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE

Programmet för miljökonsekvensbedömning omfattar kraven på innehåll som nämns i 3 § i MKB-förordningen och bedömningsprogrammet har behandlats på det sätt som krävs enligt MKB-lagstiftningen.

Utöver det som framförs i bedömningsprogrammet bör följande aspekter som framförs av kontaktmyndigheten (punkterna KM nedan) beaktas när bedömningsbeskrivningen och tillhörande utredningar görs upp.

Beskrivning av projektet

I projektbeskrivningen presenteras projektets markanvändningsbehov, konstruktioner som byggs i projektet, en allmän beskrivning av projektets olika funktioner, planeringssituationen och kopplingen till andra planer.

KM: Projektets läge, syfte och den tekniska beskrivningen av projektet presenteras tillräckligt för programskedet. I bedömningsbeskrivningen bör projektbeskrivningen preciseras på basis av tilläggsuppgifterna som har erhållits under bedömningens förlopp.

I bedömningsbeskrivningen bör bland annat vattenbalansen i projektet, metoderna för behandling av process- och avloppsvatten, mängden avlopps- och dagvatten som leds ut i avloppet och vattendraget och vattnets kvalitet samt avloppsnätets kapacitet och tillräcklighet presenteras. Uppgifterna om behandling av dagvatten, utloppsplatens läge och -punkt bör preciseras.

I projektbeskrivningen bör även uppgifterna om bland annat behandling och lagring av råmaterial och avfall, elöverföring, energi som anskaffas och används i verksamheten och elförbrukningen samt eventuell återvinning av material preciseras.

I bedömningsprogrammet beskrivs hur projektet är sammankopplat med andra planer. I bedömningsbeskrivningen bör också framföras planer och program som gäller utnyttjandet av naturresurser och miljöskydd och som är väsentliga för projektet.

Alternativ i granskningen

I bedömningsprogrammet framförs utöver ett så kallat 0-alternativ, dvs. att projektet inte genomförs, ytterligare ett alternativ.

KM: Enligt bedömningsprogrammet kan battericeller tillverkas antingen med traditionell metod eller med den nya 24M-metoden. Metoderna skiljer sig från varandra med avsikt på processkeden, kvaliteten och mängden av råmaterial som används samt utsläppen som uppstår. Kvaliteten på material och råmaterial som används påverkar också risken för olyckor. Även byggnadsarealen beror på vilken metod som väljs.

Till MKB-förfarandets viktigaste principer hör granskningen av alternativ, vars syfte är att stöda beslutsfattandet genom att framställa information om alternativa projektlösningar och deras miljökonsekvenser samt konsekvensernas skillnader. I de olika föreslagna metoderna avviker konsekvenserna av byggande, miljöriskerna och utsläppen i luften från varandra. Kontaktmyndigheten anser att dessa konsekvenser är viktiga i planeringen av projektet. Med avsikt på tolkningen av miljökonsekvenserna skulle det således vara tydligast att skilja dem åt i separata alternativ eller i underalternativ, eller så bör man i bedömningsbeskrivningen skilja åt konsekvenserna av olika metoder skilt för varje konsekvensobjekt.

MKB-förfarandet och deltagande

I bedömningsprogrammet beskrivs bedömningsförfarandets mål, parter, uppgifter om deltagande och växelverkan under MKB-förfarandet samt en bedömning av tidtabellen.

KM: MKB-förfarandets centrala syfte är att öka medborgarnas tillgång till information och möjligheter att delta och därför påminner kontaktmyndigheten om att det bör satsas tillräckligt på informationen och möjligheterna för berörda att framföra respons under bedömningsförfarandets förlopp. Kontaktmyndigheten rekommenderar också att det inrättas en uppföljningsgrupp eller annat motsvarande system, som bidrar till att öka växelverkan bland annat mellan myndigheterna och olika intressegrupper.

Korsholms kommun framför i sitt utlåtande att allteftersom MKB-processen framskrider borde alla centrala dokument och informationen till allmänheten finnas tillgängliga både på svenska och finska, eftersom verksamhetsområdet är tvåspråkigt. Kontaktmyndigheten konstaterar att enligt MKB-lagen ska dokumenten översättas i samband med kommunikationen så att väsentlig information ges på båda språken.

Miljöns nuvarande tillstånd och utveckling

I beskrivningen av det nuvarande tillståndet har nutillståndet i projektområdets omgivning beskrivits till den del det anses vara väsentligt i samband med projektets miljökonsekvensbedömning.

KM: Miljöns nuvarande tillstånd har beskrivits huvudsakligen tillräckligt för programskedet. I bedömningsbeskrivningen bör beskrivningen av det nuvarande tillståndet kompletteras på basis av uppgifterna som erhålls i samband med bedömningen. I bedömningsprogrammets beskrivning av nutillståndet hänvisas till natur- och landskapsutredningen som har gjorts i samband med planberedningen för Långskogen. Kontaktmyndigheten påpekar att resultaten av naturutredningen borde ha framförts noggrannare i beskrivningen av nutillståndet. I bedömningsbeskrivningen bör utred-

ningens resultat i projektets verkningsområde presenteras noggrannare både med hjälp av kartor och verbalt.

Miljökonsekvenser som bedöms och bedömningsmetoderna

I bedömningsprogrammet beskrivs konsekvenserna som enligt MKB-lagen ska utredas i bedömningen och konsekvenser som särskilt ska utredas i projektet. Enligt programmet är dessa bland annat konsekvenser för markanvändning och samhällsstruktur, trafik, buller och luftkvalitet, risker och exceptionella situationer samt konsekvenser för människorna och samhället. I bedömningsprogrammet presenteras också bedömningsmetoderna för fastställande av konsekvensernas betydelse. Betydelsen bedöms på basis av hur känsligt konsekvensobjektet är för förändringar och storleken på förändringen som projektet orsakar.

Verkningsområdenas omfattning har beskrivits verbalt på principiell nivå och de egentliga verkningsområdena fastställs i bedömningsbeskrivningen som resultat av bedömningsarbetet.

KM: I bedömningen bör i synnerhet bedömningen av projektets sannolikt betydande konsekvenser understrykas. På basis av responsen från hörandet anser kontaktmyndigheten att i synnerhet olycksriskerna i projektet, trafikkonsekvenserna och konsekvenserna av dagvattenbehandlingen bör granskas i MKB-förfarandet.

I bedömningsprogrammet har metoderna för bedömning av konsekvensernas betydelse presenterats koncist, men tillräckligt. I bedömningsbeskrivningen bör motiveringar om hur konsekvensens betydelse har fastslagits framföras skilt för varje konsekvensobjekt. I jämförelsen av alternativ bör skillnaderna mellan de olika alternativen framföras både verbalt och i tabellform, i synnerhet när det gäller betydande miljökonsekvenser.

Korsholms kommun påpekar att i kartmaterialet och när det gäller konsekvenserna borde man koncentrera sig utöver på Vasa stads också mer på Korsholms kommuns område. Kontaktmyndigheten anser att konsekvensområdena för olika konsekvenstyper borde ha framförts noggrannare i programmet. Konsekvensområdena kan förändras på basis av utredningarna, dvs. de kan bli större eller mindre. Bland annat i fråga om landskapskonsekvenserna redogörs utredningsområdet verbalt, men det är svårt att få en uppfattning om området då en kartpresentation saknas såsom även avstånden i utredningsområdet. I bedömningsbeskrivningen bör de bedömda konsekvensernas verkningsområden beskrivas tydligt och skilt för varje konsekvenstyp både verbalt och på kartbilder. När verkningsområdena fastställs bör utöver konsekvenserna under drift även konsekvensernas omfattning under pågående bygge beaktas.

Kontaktmyndigheten påpekar dessutom att i projektbeskrivningen redogörs för flera verksamheter vad som kommer att utredas i bedömningen. Tilläggsutredningarna har dock inte beskrivits noggrannare i avsnittet om miljökonsekvenser och metoderna för bedömning av miljökonsekvenserna, i vilket konsekvenserna som ska bedömas och bedömningsmetoderna har redogjorts. Konsekvenserna som bedöms bör sammanfalla och vara konsekventa i bedömningsprogrammets olika delar.

Konsekvenser för mark- och berggrunden

I bedömningen beaktas nödvändiga jordbearbetningsåtgärder, byggnadsteknik, byggnadsmaterial och deras eventuella konsekvenser för mark- och berggrunden i projektet. På basis av Geologiska forskningscentralens material är sannolikheten för att det ska finnas sura sulfatjordar i området till största del liten, förutom vissa områden där sannolikheten har bedömts vara måttlig eller stor.

KM: I bedömningsprogrammet framförs inte hur förekomsten av sura sulfatjordar eller deras konsekvenser kommer att bedömas. NTM-centralen i Södra Österbottens enhet för vattenresurser påpekar att förekomsten av sura sulfatjordar i området kan medföra konsekvenser i vattendragen när marken dräneras. Förekomsten av sura sulfatjordar påverkar också valet av byggnadsmaterial. Eftersom Geologiska forskningscentralens material visar att det kan förekomma sura sulfatjordar i området, anser kontaktmyndigheten att det i bedömningen bör utredas hur uppgifterna om förekomsten av potentiellt sura sulfatjordar och jordarnas syraproduktionspotential kommer att preciseras och hur eventuella sura sulfatjordar beaktas i byggande och i grundtorrläggningen av projektområdet.

Konsekvenser för grundvattnet

I projektområdet eller dess omedelbara närhet finns inga klassificerade grundvattenområden. Konsekvenserna för grundvattnen bedöms genom att jämföra uppgifterna som finns om grundvattenområdena med uppgifterna som framförs i projektplanen.

KM: Kontaktmyndigheten anser att konsekvensbedömningen som framförs i bedömningsprogrammet är tillräcklig.

Konsekvenser för ytvattnen

I princip är dagvattnen det enda vattenutsläppet från fabriksområdet. Mängden dagvatten och vattnets kvalitet bedöms som expertbedömning.

KM: Behandlingen av dagvattnen har lyfts fram i flera utlåtanden. Finavia Abp påpekar att vattenområden som eventuellt uppstår bör utrustas i enlighet med planbestämmelserna för Långskogens storindustriområde så att de inte lockar till sig fåglar och således riskerar flygsäkerheten. Trafikledsverket påminner om att avledande av dagvatten i sidodiken till vägar eller järnvägar måste överenskommas skilt. I bedömningsbeskrivningen måste det beskrivas hur man säkerställer att järnväg eller omgivande vägar inte utsätts för översvänningsrisk eller att konstruktioner eller trafikleds-användningen inte heller i övrigt utsätts för skadliga konsekvenser på grund av att dagvattenförhållandena i området förändras. NTM-centralen i Södra Savolax vattentjänster påpekar i sitt utlåtande att skadliga ämnen och näringsämnen i dagvattnen från stadsområdet bör beaktas i bedömningen.

I flera utlåtanden påpekas också konsekvenserna av klimatiförändringen och extremfenomen, dvs. tilltagande störtregn, för dagvattenmängden. NTM-centralen i Södra Österbottens enhet för vattenresurser påminner om att det nationella området med betydande översvänningsrisk Laihela-Toby-Runsor i Toby-Laihela ås avrinningsområde ligger i närheten av planeringsområdet och i planeringen måste det ses till att

exempelvis tilltagande dagvattenutsläpp inte ökar översvämningssproblemen i området.

Kontaktmyndigheten anser att konsekvenserna för vattendraget av eventuell sur avrinning på grund av byggande och grundtorrläggning bör utredas i bedömningen såsom även åtgärderna som har vidtagits för att lindra konsekvenserna och deras verkan. När dagvattnens konsekvenser för ytvattnen bedöms bör man ta hänsyn till vilka konsekvenser mer störtregn på grund av klimatförändringen har för mängden dagvatten samt också beakta dagvattnens konsekvenser för översvämningarna i Toby-Laihela å. I bedömningen bör också konsekvenserna för dagvattnets kvalitet av eventuella störningssituationer och utsläpp som sprids via luften utredas såsom också möjligheterna att behandla dagvattnet på projektområdet innan det leds ut i vattendraget. I bedömningen bör man granska till vilken del dagvattnet är rent och till vilken del det är smutsigt. Eventuella dikningssammanslutningar bör beaktas i samband med avledandet av dagvattnen. I bedömningsbeskrivningen bör avrinningsområdesindelningen för området presenteras på kartor med namn och nummeruppgifter.

NTM-centralen i Egentliga Finlands fiskerimyndighet påpekar i sitt utlåtande att enligt bedömningsprogrammet tas processvattnet i framtiden eventuellt som råvatten ur ån. Om man gör så måste vattenuttagets konsekvenser för det aktuella vattendraget, fiskbeståndet i vattendraget, yngelproduktionsområdena och fiskeriet bedömas. Även NTM-centralen i Södra Österbottens enhet för vattenresurser anser att behovet av vatten är tämligen stort. Kontaktmyndigheten påpekar att om råvattenuttag ur åvattnet ingår i detta projekt, bör konsekvenserna för vattendraget där vattenuttaget sker utredas.

Konsekvenser för vegetation, organismer och naturlig mångfald

Projektområdets nuvarande tillstånd har utretts i samband med planläggningen av området, och enligt bedömningsprogrammet är nivån på naturuppgifterna tillräcklig för bedömningen. När det gäller infrastruktur som eventuellt kommer att byggas utanför tomtens gränser granskas behovet av kompletterande utredningar.

KM: I samband med ändringen av detaljplanen för Långskogens storindustriområde våren 2021 har Vasa stad utrett förekomsten av åkergröda och flygekorre i projektområdet och dess närhet.

NTM-centralen i Södra Österbottens naturskyddsenhet påpekar i sitt utlåtande att när det gäller detaljplanen har dock inte nämnts flygekorrens habitat s-1, som ligger i öster utanför projektområdet bredvid järnvägen. När det gäller flygekorrens habitat i närheten av projektområdet, såsom även enligt detalj- och delgeneralplanen, är det skäl att granska projektets eventuella konsekvenser för artens habitat och individer.

Kontaktmyndigheten förutsätter att uppgifterna om det nuvarande tillståndet i projektområdet och dess miljö uppdateras med avsikt på föröknings- och rastplatserna för flygekorre i enlighet med detaljplanen för Långskogen (ak 1110) som har uppdaterats år 2021. Uppgifterna om det nuvarande tillståndet bör framföras på ett övergripande sätt utgående från uppgifterna i utredningarna både på kartor och verbalt. I MKB-förfarandet bör projektets konsekvenser för flygekorrens habitat bedömas.

I MKB-förfarandet bör man också bedöma projektets konsekvenser för de värdefulla livsmiljöerna enligt skogslagen som ligger i närheten av industriområdet såsom även konsekvenserna för arterna i området på grund av förändringen i områdets ljusförhållanden.

Konsekvenser för samhällsstruktur och markanvändning

I MKB-beskrivningen bedöms hur väl det planerade projektet passar för den befintliga samhällsstrukturen, markanvändningen, verksamheterna och nätverken såsom exempelvis trafikförbindelserna, flygfältet och energiinfra. I bedömningen beaktas bland annat projektets konsekvenser för bebyggelsen i närområdet, skydds- och rekreationsområdena och den nuvarande planläggningssituationen i området bedöms.

KM: Kontaktmyndigheten påpekar att i bedömningsprogrammet har planbestämmelserna för projektområdets och närområdets planer inte framförts i sin helhet och överhuvudtaget inte heller de allmänna planbestämmelserna. Dessa bör framföras i bedömningsbeskrivningen. I beskrivningen bör projektets konsekvenser bedömas för verkningsområdets planer och områdesreservationerna i dem. Detaljplanen för Långtradaregatan i Långskogen har vunnit laga kraft, vilket också bör beaktas i bedömningsbeskrivningen.

Betydelsen av trafikförbindelserna som är under planering för projektet lyfts fram i utlåtandena och åsikterna och även Österbottens räddningsverk anser att den nya Vasa hamnväg är viktig för hanteringen av olycksriskerna. NTM-centralen i Södra Österbottens ansvarsområde för trafik och infrastruktur anser i sitt utlåtande att den planerade järnvägsförbindelsen och vägplanerna såsom Vasa hamnväg och förbättring av Rv 3 på avsnittet Helsingby-Laihela är betydelsefulla för projektet. Finavia Abp påpekar att begränsningarna som flygtrafiken från Vasa medför bör beaktas. Kontaktmyndigheten anser att i synnerhet projektets konsekvenser för områdets nuvarande vägnät och vägnätets tolerans att ta emot större trafikmängder bör granskas i bedömningen. Dessutom bör betydelsen av de planerade trafikförbindelserna utvärderas. I beskrivningen bör också projektets konsekvenser för järnvägs- och fartygsförbindelserna bedömas såsom även behovet av att inrätta en eventuell VAK-terminal.

I bedömningsprogrammet framförs ett centraliserat nätverk för produktion av kylvattnen till GigaVaasa-området som en avkylningslösning. Systemet omfattar ett kylvattnelager med låg temperatur, värmepumpar för produktion av fjärrvärme, distributionsnät för kylvattnet i GigaVaasa-området samt en bufferttank med hög temperatur för att jämna ut fjärrvärmeproduktionen. I bedömningsprogrammet bör systemets konsekvenser för markanvändningen utredas ifall det ingår i projektet.

Konsekvenser för näringslivet

I bedömningen av konsekvenserna för näringslivet beaktas till exempel antalet arbetsplatser som projektet ger upphov till direkt eller indirekt, arbetslöshetsgraden i Vasa för tillfället, arbetsplatserna och fördelningen av näringarna.

KM: Till grund för bedömningen bör informationen om nutillståndet beaktas mera omfattande än enbart för Vasa stad. Bedömningen bör göras med hänsyn till hela pendlingsområdet.

Konsekvenser för landskapet och kulturmiljön

Framför allt fabriksbyggnadens höga delar och konstruktioner ger upphov till landskapskonsekvenser. I bedömningen görs en utsiktsanalys och vid behov ett fotomontage för att åskådliggöra förändringen som projektet medför. Fornlämningarna i projektområdet har utretts i samband med planläggningen.

KM: För att åskådliggöra konsekvenserna för landskapet förutsätter kontaktmyndigheten att bildmontage utarbetas för de mest betydande utsiktsriktningarna och att de förs in i bedömningsbeskrivningen. När fotograferingsplatserna väljs bör man beakta bland annat den närliggande värdefulla kulturmiljön (Höstves bystråt) och bosättningsområden som ligger nära.

Konsekvenser för utnyttjande av naturresurserna

Inhemska och utländska naturresurser som utnyttjas i projektet beskrivs i egenskap av materialmängder och -strömmar. Avsikten är också att använda stenmaterial från projektområdet.

KM: Enligt bedömningsprogrammet är vattenförbrukningen i projektet 70 000 m³ per år per en fabriksenhet på 10 GWh/a. NTM-centralen i Södra Österbottens miljöskyddsenhet anser att alternativen för att behandla och återvinna processvattnet i anläggningens processer bör granskas i MKB-beskrivningsskedet. I bedömningen bör således granskas eventuell återanvändning av vattnen, vilket framförs i bedömningsprogrammet. Om processvattnet tas från hushållsvattnätet, bör man bedöma huruvida hushållsvattnet räcker till.

När det gäller råmaterial som används i produktionen bör det granskas i vilken utsträckning jungfruliga naturresurser används och till vilken del returmaterial kan användas. I bedömningsbeskrivningen bör också bedömas massamängderna som tas bort under byggtiden, möjligheterna att återvinna massorna och konsekvenserna av massadeponeringen.

Konsekvenser för trafiken och luftfartssäkerheten

I bedömningen granskas pendeltrafiken i anslutning till projektet och förändringarna av trafikmängderna som transporten av råmaterial och produkter ger upphov till. På basis av förändringarna bedöms projektets konsekvenser för trafikens smidighet och säkerhet samt eventuella metoder för att lindra konsekvenserna begrundas.

KM: I utlåtandena och åsikterna beaktas projektets konsekvenser för olika trafikformer. Enligt Trafikledsverket bör bedömningen av trafikkonsekvenserna sträcka sig ända till huvudtrafiklederna och till hamnen. I bedömningen bör konsekvenserna för trafikledsanvändningen, trafikens smidighet och säkerhet samt väghållningen granskas. Järnvägarna bör beaktas om de används för transporter. NTM-centralen i Södra Österbottens ansvarsområde för trafik och infrastruktur anser i sitt utlåtande att trafikmängderna som projektet ger upphov till måste bedömas i förhållande till de nuva-

rande trafikmängderna på vägarna och till vägnätets tolerans till trafikökningen. Av bedömningen måste det framgå hur transporterna av råmaterial, annat tillflöde och processens slutprodukter med tunga fordon till och från projektområdet sannolikt riktar sig. I MKB-beskrivningen bör också bedömas projektets trafikkonsekvenser även i det fall att infraprojekten som har planerats i närområdet inte förverkligas. Trafikledsverket påpekar också att noggrannare uppgifter om transporter av farliga ämnen i anslutning till projektet bör framföras noggrannare i bedömningsbeskrivningen. Räddningsmyndigheten påminner om att den planerade hamnvägslösningen kan flytta bort den tunga trafiken och transporterna av farliga ämnen från Vasa centrum. I bedömningen bör enligt NTM-centralens ansvarsområde för trafik och infrastruktur uppmärksamhet fästas på pendeltrafiken och möjligheterna att utnyttja hållbara sätt att färdas på.

Kontaktmyndigheten förutsätter att trafikkonsekvenserna utreds på ett övergripande sätt i enlighet med utlåtandena. Bedömningen bör sträcka sig ända till huvudtrafiklederna och hamnen, men i synnerhet också trafikkonsekvenserna i Vasa centrum bör utredas. Om avsikten är att råmaterial eller produkter ska transporteras på järnvägen eller till sjöss, bör konsekvenserna för järnvägs- och sjötrafiken bedömas. Transporterna av farliga ämnen bör beaktas skilt i bedömningen. Kontaktmyndigheten påminner om att i projektbeskrivningen konstateras bland annat att möjligheterna till tågtransporter kommer att undersökas noggrannare i MKB-beskrivningsskedet, men i avsnittet om bedömningsmetoder har detta inte undersökts noggrannare. Nödvändiga utredningar som har framförts i olika delar av bedömningsprogrammet bör vara enhetliga, men metoderna för att utreda konsekvenserna av tågtrafiken förblir således bristfälliga.

Kontaktmyndigheten anser att i bedömningen bör det granskas hur olika trafikformer riktas och konsekvenserna av trafikökningen för trafikledsanvändningen, trafikens smidighet och säkerhet samt eventuella behov av nya trafikförbindelser. Konsekvenserna bör bedömas i enlighet med utlåtandet av ansvarsområdet för trafik och infrastruktur för en situation, i vilken de planerade trafikledsprojekten både förverkligas och inte. I bedömningen av pendeltrafiken bör såväl den privata som den offentliga trafiken beaktas. Av beskrivningen måste det framgå vad de uppskattade trafikmängderna i sin helhet består av, vilka konsekvenser trafiken orsakar för områdets invånare och hur man försöker minimera de skadliga konsekvenserna.

Utöver konsekvenserna under pågående drift bör konsekvenserna under byggtiden granskas i bedömningen och i synnerhet ur trafiksäkerhetssynpunkt och med avsikt på olägenheterna som invånarna i området utsätts för. I bedömningen måste konsekvenserna under bygg- och drifttiden för flygtrafiken såsom även eventuella begränsningar på grund av flygtrafiken beaktas.

Konsekvenser av buller och vibrationer

Bullernivåerna på grund av buller från processen och trafiken bedöms med hjälp av en bullermodellering. Miljöbullret bedöms i förhållande till bullerriktvärdena och boendetrivseln. Man uppskattar att vibrationer uppstår främst i byggskedet. Vibrationer och konsekvenserna av dem bedöms som expertbedömning.

KM: I fråga om trafikbuller bör konsekvenserna för bosättningen på grund av vägarna som leder till området beaktas. I bedömningen bör samverkan av buller och vibrationer från flygfältet beaktas.

Konsekvenser för luftkvaliteten och klimatet

I bedömningen av luftutsläppen beaktas såsom bland annat dammet och metallhalter i dammet samt kolos som uppstår i projektet. Konsekvenserna för luftkvaliteten bedöms med uppföljning av de nuvarande luftutsläppen, förändringen som ökningen av utsläppen orsakar och luftkvalitetsmodelleringen och den lokala luftkvaliteten i Vasa. Bedömningen av klimatkonsekvenserna utförs i enlighet med finländsk praxis som gäller MKB-förfarande i projekt.

KM: Kontaktmyndigheten påpekar att i bedömningsprogrammet förblir bedömningen av luftutsläppen otydlig. I projektbeskrivningen sägs att i produktionsprocessen uppstår utsläpp av partiklar, fluor och flyktiga organiska föreningar (VOC) i luften. NTM-centralen i Södra Österbottens miljöskydds-enhet konstaterar i sitt utlåtande att i beskrivningsskedet bör tekniken som finns tillgänglig för att minska luftutsläppen utredas såsom även hur effektivt tekniken renar utsläppen samt mängden direkta utsläpp i luften och diffusutsläpp. Luftutsläppen bör modelleras och luktutsläppen utredas. Även Västkustens miljö-enhet påpekar behovet av att modellera VOC-utsläppen. Kontaktmyndigheten sammanfaller med utlåtandena och anser att modelleringarna är nödvändiga. I bedömningen bör också samverkan på grund av närheten till flygfältet beaktas. I jämförelsen av luftutsläppen bör utöver utsläppen i Vasa även beaktas utsläppen i Korsholm. Västkustens miljö-enhet påminner om att lukt också kan uppstå av avloppsvattenbehandlingen. Kontaktmyndigheten anser att detta bör beaktas i bedömningen av luktutsläppens konsekvenser.

Konsekvenserna för luftkvaliteten och projektets klimatkonsekvenser bör bedömas skilt. I bedömningsprogrammet redogörs metoderna för bedömning av klimatkonsekvenserna inte tillräckligt. I flera utlåtanden påpekas vikten av klimatförändringens betydelse i bedömningen. I synnerhet beaktande av tilltagande störtregn och å andra sidan också torrperiodernas betydelse för råvattentäkten bör beaktas.

Kontaktmyndigheten anser att såväl bygg- som driftskedets konsekvenser bör granskas i bedömningen av klimatkonsekvenserna. I bedömningen av byggskedet bör växthusgasutsläppen från bland annat arbetsplatsverksamheten, arbetsmaskinerna och den tunga trafiken beaktas. Dessutom ska klimatkonsekvenserna som de huvudsakliga byggmaterialen orsakar också beaktas. I bedömningen av konsekvenserna under drifttiden ska växthusgasutsläppen från utsläppskällor i anslutning till verksamheten såsom tillverkning av produkter och förnödenheter, energiförbrukning, avloppsvattenbehandling och trafik beaktas. I bedömningsbeskrivningen bör också beskrivas klimatförändringens eventuella konsekvenser för projektet och hur man förbereder sig för dessa konsekvenser såsom extrema väderleksförhållanden och andra klimatrisker under tiden som projektet byggs och under drifttiden. Även konsekvenserna av infrastrukturen som byggs i projektet och förlusten av kolsänkor i samband med det bör bedömas.

I sammandraget över resultaten från bedömningen av klimatkonsekvenserna bör klimatkonsekvenserna av olika skeden och verksamheter specificeras skilt. Projektets

klimatkonsekvenser rekommenderas också ställas i relation till eventuella regionala klimatmål och mål för utsläppsminskning.

Konsekvenser för människornas hälsa, levnadsförhållanden och trivsel

Konsekvenserna för människornas levnadsförhållanden och trivsel bedöms genom att jämföra och samordna uppgifter som har samlats in och korsgranska uppgifter från olika källor. I bedömningen beaktas bland annat åsikterna och annan respons som har lämnats in om MKB-programmet. Konsekvenserna för hälsan bedöms genom att jämföra projektets miljökonsekvenser med stadgade riktvärden och nyckeltal.

KM: Västkustens miljöenhet konstaterar i sitt utlåtande att den så kallade ljusföroreningen har beaktats i projektbeskrivningen och att den också bör bedömas. Kontaktmyndigheten sammanfaller med åsikten och anser att förändringarna av ljusförhållandena och konsekvenserna för människan bör beaktas i bedömningen. Korsholms kommun påpekar att Toby badstrand bör beaktas i bedömningen. Kontaktmyndigheten anser att existerande rekreationsobjekt bör beaktas på ett övergripande sätt.

Risker och exceptionella situationer

I MKB-förfarandet identifieras miljöriskerna i anslutning till projektet och byggskedet och deras följdverkningar bedöms vid behov med modelleringar. Dessutom framförs metoder i syfte att lindra riskerna eller följderna till en godtagbar nivå.

KM: Kontaktmyndigheten anser att bedömningen som framförs i MKB-programmet är i rätt riktning. Betydelsen av olycksrisker har lyfts fram i flera utlåtanden och åsikter. I bedömningen och planeringen av projektet bör i enlighet med Österbottens räddningsverks utlåtande om förpliktelse i räddningslagen som gäller verksamhetsutövarens egenberedskap beaktas. Finavia Abp påminner om att projektets läge i närheten av Vasa flygstation bör beaktas i bedömningen av konsekvenserna på grund av olycks- och störningssituationer. Västkustens miljöenhet påminner om möjligheten till att det uppstår giftiga gaser i samband med eldsvådor. Kontaktmyndigheten anser att utsläppen vid eldsvådor och andra olyckssituationer och bedömningen av deras konsekvenser är av främsta vikt.

Kontaktmyndigheten anser att i riskbedömningen bör också identifieras de objekt som är känsliga för miljörisker såsom flygstationen, närliggande bostadsområden och känsliga naturobjekt samt bland annat Molnträsket på den norra sidan av projektområdet, där det förbehandlade råvattnet för framställning av hushållsvatten för Vasa stadsområde lagras. I riskbedömningen bör bland annat beaktas de åtgärder, med vilka inträdet av farliga kemikalier i stadens avlopps- och hushållsvattensystem förebyggs. I riskbedömningen bör samverkan med andra verksamheter som man känner till beaktas. Dessutom bör riskerna som transporter av farliga ämnen ger upphov till bedömas.

Hanteringen av släckningsvatten har påpekats i Österbottens räddningsverks och Västkustens miljöenhets utlåtanden. Kontaktmyndigheten sammanfaller med utlåtandena och konstaterar att mängden och kvaliteten på släckningsvatten som uppstår i olyckssituationer bör bedömas och åtgärder framföras för att förebygga att släck-

ningsvatten inte ska rinna ut i miljön. Konsekvenserna av exceptionella situationer för dagvattnen bör bedömas.

Samverkan av olika projekt

Enligt bedömningsprogrammet uppkommer samverkan när olika verksamheter i samma verkningsområde tillsammans orsakar större konsekvens än om de granskas skilt. I framtiden kan det även finnas andra industriaktörer i Långskogens område, men eftersom information om dessa saknas så kan samverkan inte tillförlitligt bedömas.

KM: I bedömningen bör också samverkan av andra verksamheter än enbart industriaktörer beaktas. Konsekvenser kan uppkomma av bland annat trafiken eller andra verksamheter i närområdet. I projektet bör utöver buller även bedömas bland annat samverkan av luftutsläpp, vibrationer samt olycks- och störningssituationer.

Kontaktmyndigheten påpekar att vid granskning av eventuell framtida samverkan bör man ta hänsyn till att projektområdet ligger i ett vidsträckt industriområde, som i sin helhet består av områdena Långskogen i Vasa och Granholmsbacken i Korsholm, i vilka anläggningar som tillverkar eller lagrar farliga kemikalier kan förläggas i enlighet med de befintliga planerna. Trots att man ännu inte vet vilka andra verksamheter som förläggs till området, bör bedömningen grunda sig på verksamheter som planerna möjliggör.

Osäkerhetsfaktorer och förmildrande av skadliga konsekvenser

Uppgifterna och metoderna som används i bedömningen är förknippade med osäkerhetsfaktorer. I bedömningsbeskrivningen beskrivs osäkerhetsfaktorerna och ytterligare bedöms osäkerhetens inverkan på bedömningens resultat och via detta på genomförbarheten.

Projektets primära mål är att förhindra betydande identifierade skadliga konsekvenser. Om det är omöjligt att förhindra konsekvenserna, planeras för åtgärder som lindrar dem.

KM: Osäkerhetsfaktorerna som har identifierats i bedömningen och deras konsekvenser för bedömningens resultat bör framföras i bedömningsbeskrivningen så tydligt som möjligt så att de kan beaktas i den fortsatta planeringen av projektet. Osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningen bör framföras skilt för varje konsekvens.

De föreslagna metoderna för att minska skadliga konsekvenser bör vara genomförbara och tillräckligt konkreta. Förmildrande åtgärder bör framföras skilt för varje konsekvensobjekt.

Nödvändiga planer, tillstånd och beslut

I bedömningsprogrammet framförs planer, tillstånd och beslut som krävs för projektet. Med avsikt på projektet är bland annat planläggning, bygglov, miljö- och vattentillstånd samt tillstånd och anmälningar enligt lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor väsentliga.

KM: Nödvändiga tillstånd har framförts tydligt i bedömningsprogrammet. Uppgifterna bör dock kompletteras i beskrivningsskedet. I beskrivningen bör bland annat eventuellt tillståndsbehov enligt vattenlagen beaktas, ifall processvattnet tas av ytvattnet. Ytterligare beaktas eventuella tillstånd enligt naturskyddslagen.

Uppföljning av konsekvenser

KM: I bedömningsprogrammet redogörs inte för hur uppföljningen av skadliga miljökonsekvenser av projektet kommer att granskas i bedömningen.

Kontaktmyndigheten konstaterar att ett förslag till uppföljning av eventuellt betydande skadliga miljökonsekvenser bör framföras i bedömningsbeskrivningen. Nödvändig uppföljning bör fastställas på basis av projektets konsekvenser och deras betydelse. Förslagen om nödvändig uppföljning bör vara tydligt avgränsade så att de kan genomföras.

Kompetens hos de som har gjort programmet

Enligt förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning bör kompetensen hos de som har gjort upp bedömningsprogrammet framföras.

KM: I bedömningsprogrammet framförs personerna som har deltagit i att göra upp programmet samt deras utbildning och arbetserfarenhet. Kontaktmyndigheten påpekar att erfarenhetsåren bör framföras för alla personer. I bedömningsbeskrivningen är det önskvärt att kompetensen framförs även skilt för varje delområde av bedömningen.

UTLÅTANDETS FRAMLÄGGANDE TILL PÅSEENDE OCH KUNGÖRELSE

Kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet är framlagt till påseende på webbplatsen www.miljo.fi/freyrbattericellsfabrikMKB .

NTM-centralen skickar kontaktmyndighetens utlåtande och kopior av utlåtanden och åsikter till den projektansvarige. Ursprungshandlingarna sparas elektroniskt i NTM-centralen i Södra Österbottens ärendehanteringstjänst. Kontaktmyndighetens utlåtande skickas för kännedom till de instanser, av vilka utlåtande om bedömningsprogrammet har begärts av.

Miljöskyddschef

Päivi Kentala

Överinspektör

Jutta Lillberg-Puskala

Detta dokument har godkänts elektroniskt.

**AVGIFT, GRUNDERNA FÖR FASTSTÄLLANDE AV AVGIFTEN OCH ANVISNING FÖR OM-
PRÖVNINGSBEGÄRAN**

Avgift   8 000 €   (moms 0 %)

Avgiften fastställs enligt bilagan i statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralernas, arbets- och näringsbyråernas samt utvecklings- och förvaltningscentralers avgiftsbelagda prestationer år 2021. Enligt avgiftstabellen är priset för ett utlåtande som avses i MKB-lagen eller 30 a § i markanvändnings- och bygglagen i ett vanligt projekt (11–17 dagsverken) 8 000 euro.

En betalningsskyldig som anser att ett fel har begåtts när avgiften som uppbärs för utlåtandet har fastställts kan begära omprövning av NTM-centralen i Södra Österbotten inom sex månader från att avgiften har påförts. Adress: NTM-centralen i Södra Österbotten, ansvarsområdet för miljö och naturresurser, PB 262, 65101 Vasa, e-post: registratur.sodraosterbotten@ntm-centralen.fi

BILAGOR

Bilaga 1   Utlåtanden, åsikter och expertkommentarer

SÄNDLISTA

Freyr Battery Finland Oy

Ramboll Finland Ab

Vasa stad

Korsholms kommun

För kännedom

Instanser som utlåtande har begärts av